

REFERAT |KRS| Kulturstyret (2007-2011) d. 26-08-2009

Mødedato Onsdag d. 26. august 2009 kl. 17:00

Mødested Rådhuset

Indholdsfortegnelse

Godkjenning av protokoll Kulturstyrets møte 27.05.09.....	3
Torridal IL - søknad om refusjon av leie av Torridalshallen.....	11
Sørlandet tatoo - søknad om fritak for leie av Gimlehallen i september 2009, samt ettergivelse av re	13
Orientering om særskilte utfordringer for kulturbudsjettet knyttet til festivaler.....	16
Fremtidig organisering og finansiering av Kristiansand Solistensemble.....	23
Kultur og Næring i Kristiansand - melding til Bystyret.....	26

Punkt 49/09: Godkjenning av protokoll Kulturstyrets møte 27.05.09

Dato: 06.08.09
Saksnr.: 200901246-25
Arkivkode E: 034
Saksbehandler: Anne Lise Holand Aabø

Saksgang
Kulturstyret

Møtedato
26.08.2009

Godkjenning av protokoll Kulturstyrets møte 27.05.09

Forslag til vedtak:

Kulturstyret godkjenner protokoll fra Kulturstyrets møte 27.05.09

Stein Tore Sorthe
Kulturdirektør

Anne Lise H. Aabø
Utvalgssekretær

Trykte vedlegg: Protokoll fra Kulturstyrets møte 27.05.09

PROTOKOLL - KULTURSTYRET

Dato: 27. mai 2009
Sted: Rådhuset
Behandlede saker: 39 – 48/09
Møtets varighet: Kl. 17.00 – 19.25
Møteleder: Abdullahi M. Alason, (AP)

Til stede:

Randi Haukom (H)
Axel Fjell (H)
Ellen Skeie Hansen (H)
Abdullahi M. Alason (AP)
Ingrid B. Wisløff Jæger (AP)
Bjarte Vestøl (FRP)
Tore Vestbakke (KRF)
Helge E. Refsens (PP)
Ellen Rudnes (Rødt)

Til stede fra administrasjonen:

Idrettsjef Terje Abrahamsen, perm. kl. 18.50
Fritidsjef Annelise Hornang, perm. kl. 18.40
Fung. bibliotekssjef Roger Dyrøy
Kulturdirektør Stein Tore Sorthe
Rådgiver Arvid D. Kvanes
Rådgiver Borgfrid Møen

Dessuten møtte:

KUU repr. Julie Svendsen, perm. kl. 19.00
Geir Thorstensen, Idrettsrådet, møtt kl. 17.40
HTV Rita Wroldsen Hansen, Fagforbundet, perm. kl. 17.40

Utdelt i møtet:

- Søknad om støtte til kulturvertarrangement datert 26.05.09
- Pressemelding "Tilgang til over 800 aviser elektronisk på Kristiansand folkebibliotek"
- Brev til Kulturstyret vedr. "Orientering om valg av bok til samtlige 10. klasser i Kristiansand i 2009" fra biblioteksjefen datert 25.05.09
- Årsrapport 2008 Fritidsetaten

Permitteringer/tiltredelser:

Repr. Axel Fjell, H, perm. kl. 19.10. Ingen vararepr. tiltrådte.

Orientering om status for sjøfartsmonumentet ved rådgiver Borgfrid Møen (Kl. 17.00-17.15)

- Sjøfartsmonumentet – prosess for prosjektet "Ultramarin"
- Tidsplan og samarbeid
- Plassering sentralt og sjønært – Nodeviga
- Vist bilder av plassering
- Prosjektkomiteen og miljøer for samarbeidspartnere
- Finansieringsplan 2008 – 2012

Deretter innspill og spørsmål.

Orientering om mulig omorganisering i Kultursektoren ved kulturdirektør Stein Tore Sorthe (Kl. 17.15-17.40)

- Nå-situasjonen
- Kultursektoren – organisasjonskart
- Illustrasjon av fagansvar – Kulturdirektørens stab (Fagansvar allmennkultur, stabsoppgaver, aktørrolle)
- Endringer i staben mai 2009 – mai 2010
- Ny organisering
- Framdrift

Deretter innspill og spørsmål.

Eventuelt:

Kulturdirektøren orienterte kort om:

- Tilgang til over 800 aviser elektronisk på Kristiansand folkebibliotek
- Orientering om valg av bok til samtlige 10. klasser i Kristiansand i 2009
- Søknad om støtte til kulturvertarrangement

39/09 Kulturstyresak:
Godkjenning av protokoll fra møte i Kulturstyret 29.04.09.
(ark. nr. E: 034, 200901246)
Kultudir. innst. 19.05.09

Vedtak:

Kulturstyret godkjenner protokoll fra Kulturstyrets møte 29.04.09.
(Enst.)

40/09 Kulturstyresak:
Forslag til møteplan for Kulturstyret - høsten 2009.
(ark. nr. E: 033 C &17, 200905356)
Kultudir. innst. 12.05.09

Vedtak:

Kulturstyret godkjenner møteplanen for høsten 2009.

uke 34 onsdag 26. august kl. 17.00
uke 38 onsdag 23. september kl. 17.00
uke 40 Høstferie

uke 43 onsdag 21. oktober kl. 17.00
uke 47 onsdag 18. november kl. 17.00 - Hovedutvalgsbehandling HP
uke 51 onsdag 16. desember kl. 17.00
(Enst.)

uke 46 onsdag 11. november kl. 17.00 HP presentasjon -
Kultursektoren
(Enst.)

Forslag:

Kulturdirektøren fremmet følgende forslag:

"Onsdag 11.11.09 kl. 17.00 HP presentasjon – Kultursektoren."

Voteringer:

Kulturdirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Kulturdirektørens forslag ble enstemmig vedtatt.

41/09 Kulturstyresak:
Markering av Hamsun-året 2009 på Kristiansand folkebibliotek – søknad.
(ark. nr. E: 223 C, 200905524)
Kulturdir. innst. 18.05.09

Vedtak:

1. Kulturstyret bevilger kr 21 000,- til Hamsunsmarkering i Hamsunåret på Kristiansand folkebibliotek. Midlene tas av tilleggsbevilgningskontoen.
(Enst.)

42/09 Kulturstyresak:
Tilskudd til kultur- og fritidsformål/barne- og ungdomsorganisasjoner med søknadsfrist 01.04.2009
(ark. nr. E: 223 F4, 200905562)
Kulturdir. innst. 18.05.09

Vedtak:

1. Kulturstyret vedtar fordeling av driftstilskudd 2009 i tråd med Kulturdirektørens innstilling, totalt kr. 2.011.000 til barne- og ungdomsorganisasjoner, korps og orkester og private grendehus.
2. Administrasjonen gis fullmakt til å foreta justeringer som følge av oppståtte feil ved behandling av enkeltsøknader.
(Enst.)

43/09 Kulturstyresak:
1. tertial 2009 - regnskapsrapport - sektor 4 – kultur.
(ark. nr. E: 212 C, 200905301)
Kulturdir. innst. 11.05.09

Vedtak:

1. Regnskapsrapporten for 1. tertial 2009 tas til etterretning.
2. Budsjettreguleringen foretas i henhold til budsjettskjema (utrykt vedlegg). (Enst.)

Protokolltilførsel:

Repr. Bjarte Vestøl, FRP, leverte følgende protokolltilførsel:

"Vi mener Rådmannen ikke har fulgt opp bystyrevedtaket om at "Bystyret ber om en sak der fremtidig drift av idrettsrådet sikres"."

44/09

Kulturstyresak:

Søknad om støtte til konferansen "Når er tiden moden?"

(ark. nr. E: 223 C, 200904078)

Kulturdir. innst. 13.05.09

Vedtak:

1. Kulturstyret bevilger kr 15 000 i tilskudd til konferansen "Når er tiden moden?" i regi av Forum for Tro og Livssynssamfunn, Kristiansand. (7/2)
2. Tilskuddet belastes kulturstyrets tilleggsbevilgningskonto. (Enst.)

Forslag:

Repr. Ingrid Wisløff Jæger, AP, fremmet følgende forslag:

"Kulturstyret bevilger kr 15 000 i tilskudd til konferansen "Når er tiden moden?" i regi av Forum for Tro og Livssynssamfunn, Kristiansand."

Prøvevoteringer:

AP's forslag ble vedtatt med 7 mot 2 stemmer (FRP/Rødt).

Kulturdirektørens innstilling pkt. 2 ble enstemmig vedtatt.

Endelige voteringer:

Samtlige prøvevoteringer ble enstemmig vedtatt som endelige.

45/09

Kulturstyresak:

Søknad om støtte til festivalseminar.

(ark. nr. E: 223 C30, 200904421)

Kulturdir. innst. 15.05.09

Vedtak:

1. Kulturstyret bevilger kr 15 000 til Festivalforums merkevarebyggingskurs. (8/1)
2. Tilskuddet belastes kulturstyrets tilleggsbevilgningskonto. (Enst.)

Voteringer:

Kulturdirektørens innstilling pkt. 1 ble vedtatt med 8 mot 1 stemme (FRP).

Kulturdirektørens innstilling pkt. 2 ble enstemmig vedtatt.

46/09 Kulturstyresak:
Sommerfullmakt 2009 - Kulturstyrets leder.
(ark. nr. E: 033 C &17, 200905354)
Kulturdir. innst. 12.05.09

Vedtak:

1. Kulturstyrets leder gis fullmakt til å foreta nødvendige avgjørelser i samråd med kulturdirektøren på vegne av kulturstyret i perioden 27. mai til og med 26. august 2009.
(Enst.)

47/09 Byutviklingsstyressak:
Plassering av Bård Breivik-skulptur på Torvet.
(ark. nr. E: Q16, 200812061)
Kulturdir. innst. 20.05.09

Kulturstyrets innstilling:

1. Kommunen tar imot den store Bård Breivik-skulpturen som gave fra næringslivet.
2. Skulpturen plasseres som vist i alternativ 1. Det etableres ny gang- og ledelinje forbi skulpturen, og skulpturen belyses. Nøyaktig plassering av skulptur og belysning gjøres i samråd med kunstner.
3. Kostnader til ombygging av gatebelegning fremmes i handlingsprogrammet
(Enst.)

8 av 9 repr. tilstede.

48/09 Bystyresak:
Konsesjon til Kristiansand Kino Drift AS for visning av film i næring.
(ark. nr. E: C34 &18, 200905179)
Kulturdir. innst. 19.05.09

Kulturstyrets innstilling:

1. Bystyret tar årsrapporten 2008 fra Kristiansand Kino Drift AS til orientering, og godkjenner at selskapet har oppfylt betingelsene knyttet til den tildelte konsesjonen for visning av film i næring.
2. Kristiansand kommunes konsesjonsbestemmelser for visning av film i næring, vedtatt 6. desember 2000, endres ved at pkt. 2. g) strykes.
3. Med hjemmel i lov om film og videogram og Kristiansand kommunes konsesjonsbestemmelser utvider bystyret Kristiansand Kinos konsesjon til også å omfatte visning av film i næring i to saler i Kongens gate 6. Konsesjonen gis for en periode på fem år, og utløper 30. juni 2014.
(Enst.)

8 av 9 repr. tilstede.

Voteringer:

Kulturdirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Protokolltilførsel:

Repr. Bjarte Vestøl, FRP, leverte følgende protokolltilførsel:

"Kristiansands innbyggere har ikke behov for formyndere til å bestemme hvor i verden filmen de vil se, skal være produsert."

Eventuelt:

Repr. Axel Fjell, H, fremmet følgende oversendelsesforslag:

"Ber administrasjonen vurdere gratis leie av Odderøya, Gravane, Tresse, Nedre Torv til Quart festivalen 2009 kontor bygg ikke medregnet ber om en egen sak i juni."

Etter en drøfting i Kulturstyret, trakk forslagstiller oversendelsen.

Kulturdirektøren redegjorde kort for søknad om støtte til kulturvertarrangement, søknaden ble delt ut i møtet.

Søknad om støtte til kulturvertarrangement**Vedtak:**

Kulturstyret gir en engangstøtte tilsvarende halve beløpet, kr 6 000,- og Oppveksstyret dekker den andre halvdelen.
Midlene tas av tilleggsbevilgningskontoen.
(Enst.)

Møtet hevet.

Punkt 50/09: Torridal IL - søknad om refusjon av leie av Torridalshallen

Bilag

Søknad om refusjon av leie av Torridalshallen.pdf

Dato: 11.08.2009
Saksnr.: 200902294-5
Arkivkode E: 614 D11
Saksbehandler: Terje Abrahamsen

Saksgang
Kulturstyret

Møtedato
26.08.2009

Søknad om refusjon av leie av Torridalshallen

Sammendrag:

Det vises til søknad fra Torridal idrettslag om refusjon av leie av Torridalshallen 24. og 25. april i forbindelse med et arrangement for å presentere kunst og kultur. Fakturaen som hadde forfall 14.06.2009 var på 12.500 kroner, og dekket halleie i 2 dager à 4.000 kroner, samt utgifter til å legge beskyttende gulv på 4.500 kroner. Fastsettelse av leiesatser til slike arrangementer er delegert til idrettsetaten, og 4.000 kroner per dag er i tråd med tidligere praksis i denne typen idrettshaller. Utgiftene til å legge beskyttende gulv omfatter idrettsetatens arbeid med å legge/fjerne gulvet (4.000 kroner), samt 500 kroner til forbruk av tape. I vedtatt handlingsprogram for kultursektoren står det at det skal kreves leie for ALLE arrangementer. Dette gjelder også idrettsarrangementer. Ut fra gjeldende praksis og med tanke på at en eventuell innvilgelse av søknaden vil kunne danne presedens, anbefaler kulturdirektøren at søknaden om refusjon av leie ikke innvilges.

Dersom kulturstyret mener at søknaden allikevel skal imøtekommes, må dette gjøres ved bruk av kulturstyrets tilleggsbevilgningskonto hvor det gjenstår 53.000 kroner.

Forslag til vedtak:

1. Søknad om refusjon av leie av Torridalshallen innvilges ikke.

Stein Tore Sorthe
Kulturdirektør

Terje Abrahamsen
Idrettssjef

Trykte vedlegg: Søknad om refusjon av leie av Torridalshallen, datert 13.07.2009

Utrykte vedlegg: Ingen

Punkt 51/09: Sørlandet tatoo - søknad om fritak for leie av Gimlehallen i september 2009, samt ettergivelse av restleie for 2008

Bilag

Søknad fra Sørlandet Tatoo om fritak for leie av Gimlehallen

13.08.2009
Saksnr.: 200902294-6
Arkivkode E: 614 D11
Saksbehandler: Terje Abrahamsen

Saksgang
Kulturstyret

Møtedato
26.08.2009

Sørlandet Tatoo - søknad om fritak for leie av Gimlehallen i september 2009, samt ettergivelse av restleie for 2008

Sammendrag:

Det vises til søknad fra Sørlandet Tatoo om fritak for leie av Gimlehallen både i år og i fjor. For stevnet 05.09 – 07.09.2008 ble det fakturert for 29 timer à kroner 705 (skulle egentlig ha vært 725 i henhold til vedtatte betalingsseter for 2008), - til sammen 20.445 kroner. Arrangør har så langt betalt 4.000 kroner. Det er inngått "avbetalingsavtale" mellom Sørlandet Tatoo og kemneren hvor utestående i sin helhet skulle vært betalt innen 31.07.2009. Dette er ikke gjort. Restgjeld er nå 16.445 kroner. I tillegg kommer 228 kroner i gebyr.

For arrangementet 04.09 – 06.09.2009 er det beregnet 30 timer à 760 kroner, - totalt 22.800 kroner.

Leiesats er vedtatt av Bystyret for 2008 (delegert til kulturstyret fra og med 2009). Det er benyttet sats for voksne for storsalen i Gimlehallen (3 baner). I handlingsprogrammet står det i tillegg at det skal kreves leie for ALLE arrangementer. Dette gjelder også idrettsarrangementer.

Sørlandet Tatoo fikk i 2008 kroner 50.000 i støtte fra kulturstyret. I år er støtten på kroner 30.000.

Ut fra gjeldende praksis og med tanke på at en eventuell innvilgelse av søknaden vil kunne danne presedens, anbefaler kulturdirektøren at søknaden om fritak for leie i år, samt ettergivelse av restgjeld fra i fjor ikke imøtekommes.

Dersom kulturstyret mener at søknaden allikevel skal innvilges, må dette gjøres ved bruk av kulturstyrets tilleggsbevilgningskonto hvor det gjenstår 53.000 kroner.

Forslag til vedtak:

1. Søknaden fra Sørlandet Tatoo om gratis leie av Gimlehallen 04.09 – 06.09.2009 innvilges ikke.
2. Søknaden om ettergivelse av restleie for arrangementet 05.09 – 07.09.2008 innvilges ikke.

Stein Tore Sorthe
Kulturdirektør

Terje Abrahamsen
Idrettssjef

Trykte vedlegg: Søknad fra Sørlandet Tatoo datert 05.08.2009

Utrykte vedlegg: Ingen

Punkt 52/09: Orientering om særskilte utfordringer for kulturbudsjettet knyttet til festivaler

Dato: 14.08.09
Saksnr.: 200907995-1
Arkivkode E: 223 C03
Saksbehandler: Helene Hostad

Saksgang
Kulturstyret

Møtedato
26.08.2009

Orientering om særskilte utfordringer for kulturbudsjettet knyttet til festivaler

Sammendrag

Da kulturstyret behandlet festivalsøknadene 04.02.09 ble følgende forslag vedtatt:

"Det fremmes sak til Kulturstyret i løpet av 2009 med vurdering om flere festivaler bør få egen post i kulturbudsjettet".

I forbindelse med denne vurderingen vil det også redegjøres for andre problemstillinger som er aktuelle innenfor festivalfeltet.

Kristiansand kommune gir i dag festivaltilskudd på to ulike måter, gjennom egen post på kulturbudsjettet, og gjennom *Tilskudd til kunst og kulturformål* med søknadsfrist 15. januar.

Tilskudd til festivaler fra egen post 1999-2009:

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Kirkefestspillene	435	435	448	534	459	470	482	494	506	521	536
Quartfestivalen	158	196	152	155	162	165	165	165	678	700	0
B.- & u. teaterf.	78	78	78	80	80	85	90	52	90	94	95
Protestfestivalen								305	500	300	400
Øygospel										100	100

Tilskuddspott til øvrige festivaler:

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Festivaltilskudd	350	350	350	360	650	1090	1000	230-600
Fra tilleggsbev. til festivaler		170	80	10	35	20	50	

Det har vært ulik praksis i forhold til hvilke festivaler som har kommet inn på egen post på kulturbudsjettet. Noen har blitt vurdert faglig av Kulturdirektøren og prioritert på bakgrunn av velfungerende drift og kunstnerisk kvalitet, andre har blitt prioritert av politikerne i budsjetttrundene.

I gjeldende handlingsprogram som bystyret vedtok i desember 2008, reduseres festivalstøtten gjennom *Tilskudd til kunst og kulturformål* med kr 400 000 fra og med 2010.

Dette innebærer at tilskuddspotten til festivaler blir redusert med 40 %, samtidig som antall festivaler øker. Dersom flere festivaler skal overføres til egen post i kulturbudsjettet må disse midlene tas fra denne tilskuddsordningen.

Satsing på festivaler er godt forankret i kommunens strategiske dokumenter. Festivalene er med på å gi byens befolkning et spennende kulturtilbud som de kan være stolte av. En rekke miljøer engasjeres i festivalarbeidet og festivalene representerer bredde både i engasjement og kulturuttrykk. Festivalene tiltrekker seg også stor oppmerksomhet både lokalt, nasjonalt og internasjonalt, setter Kristiansand på kartet og bidrar til å gjøre byen attraktiv.

Kulturdirektøren vurderer det slik at Barnefilmfestivalen og Punktfestivalen oppfyller kriteriene i så stor grad at de bør overføres til egne poster på kulturbudsjettet. Om dette kan gjennomføres i forslag til kommunens handlingsprogram for 2010-2013 blir en prioritert oppgave i det pågående budsjettarbeidet.

Forslag til vedtak:

Kulturstyret tar vurderingen til orientering.

Stein Tore Sorthe
kulturdirektør

Helene Hostad
rådgiver

Trykte vedlegg: ingen

Utrykte vedlegg: ingen

Bakgrunn

Da kulturstyret behandlet festivalsøknadene 04.02.09 ble følgende forslag vedtatt:

”Det fremmes sak til Kulturstyret i løpet av 2009 med vurdering om flere festivaler bør få egen post i kulturbudsjettet”.

I forbindelse med denne vurderingen vil det også redegjøres for andre problemstillinger som er aktuelle innenfor festivalfeltet og som berører vurderingen om flere festivaler bør få en egen post. Festivallandskapet i Kristiansand er i stadig utvikling med nye festivaler som oppstår og andre som forsvinner. Rammevilkårene fra kommunens side endrer seg, noe som bidrar til økt usikkerhet innenfor et allerede utfordrende festivalmarked.

Dagens situasjon

Kristiansand kommune gir i dag festivaltilskudd på to ulike måter, gjennom egen post på kulturbudsjettet, og gjennom *Tilskudd til kunst og kulturformål* med søknadsfrist 15. januar.

For 2009 ble det bevilget kr 1 131 000 til fire festivaler via egen budsjettpost:

De internasjonale Kirkefestspillene.....	kr 536 000
Christianssand Protestfestival	kr 400 000
Den norske barne- og ungdomsteaterfestivalen ..	kr 95 000
Øygospel.....	kr 100 000

Øygospel er fra 2010 ute av budsjettet ettersom bystyrets bevilgning kun omfattet to år med kommunal støtte. Quartfestivalen er ute fra 2009 på grunn av konkurransen i 2008.

Gjennom *Tilskudd til kunst- og kulturformål* ble det bevilget kr 1 000 000 til festivaler i 2009. Totalt ble det søkt om kr 7 280 000 fra denne potten. 12 av 16 søkende festivaler ble tildelt tilskudd. Fra 2005 har søknadsmengden økt fra 10 til 16 søknader i 2009, og Kristiansand får stadig nye festivaletableringer hvor det søkes kommunal støtte. Det er dermed et stort gap mellom festivalenes behov for økonomisk støtte og kulturbudsjettets tilgjengelige midler.

Tilskuddshistorie

I 2003 ble det for første gang opprettet en egen tilskuddspott for festivaler. Tilskuddet var på kr 350 000. Dette beløpet holdt seg stabilt de neste årene med tildeling i 2004 og 2005 på kr 350 000 og kr 360 000 i 2006. I tillegg har festivalstøtten blitt styrket med bruk av kulturstyrets tilleggsbevilgningskonto. I 2007-budsjettet vedtok bystyret en permanent økning av festivaltilskuddet på kr 300 000, mens det året etter ble foretatt en tidsbegrenset økning på kr 400 000 for budsjettårene 2008 og 2009.

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Festivaltilskudd	350	350	350	360	650	1090	1000	230-600
Fra tilleggsbev. til festivaler		170	80	10	35	20	50	

Tilskudd fra egen post

Det har vært ulik praksis i forhold til hvilke festivaler som har kommet inn på egen post på kulturbudsjettet. Noen har blitt vurdert faglig av Kulturdirektøren og prioritert på bakgrunn av velfungerende drift og kunstnerisk kvalitet, andre har blitt prioritert av politikerne i budsjett rundene.

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Kirkefestspillene	435	435	448	534	459	470	482	494	506	521	536
Quartfestivalen	158	196	152	155	162	165	165	165	678	700	0
B.- & u. teaterf.	78	78	78	80	80	85	90	52	90	94	95
Protestfestivalen								305	500	300	400
Øygospel										100	100

Tabellen viser kun vedtatte tilskudd på egne poster i kulturbudsjettet for det enkelte år, og omfatter ikke ekstratilskudd som særlig Quartfestivalen, men også Kirkefestspillene, har mottatt fra kommunen som "krisehjelp".

Egen post på kulturbudsjettet bidrar til økt forutsigbarhet og er ønsket fra flere godt etablerte festivaler i byen. Med stabile rammebetingelser kan festivaler med et høyt kvalitetsnivå opprettholdes og videreutvikles. Når det nå skal vurderes om det er noen festivaler som bør inn på egen post, er det hensiktsmessig å legge festivalutredningen til grunn (behandlet i kulturstyret mars 2004). I utredningen er det fastsatt en rekke kriterier for å motta festivalstøtte:

- Festivaler skal stimulere til styrking og utvikling av unge og etablerte kunstneriske og kulturelle uttrykk.
- Festivaler bør ha sin forankring i det lokale, samtidig som de kan favne impulser utenfra.
- Det skal fokuseres på kunstnerisk kvalitet og nyskapning.
- Festivaler skal ha minimum to sammenhengende dager med aktiviteter og arrangeres minst hvert 2. år.
- Festivalene skal være publikumsrettet og tilgjengelige.

I tillegg til disse kriteriene anbefaler Kulturdirektøren i vurderingen å legge vekt på om festivalen er godt etablert, har en profesjonell organisasjon med stabil økonomi og om festivalen har betydning og forankring regionalt, nasjonalt og/eller internasjonalt.

Med bakgrunn i disse kriteriene vurderer Kulturdirektøren det slik at det er to festivaler som skiller seg ut og kan være aktuelle for overføring til egen post. Dette er Barnefilmfestivalen og Punktfestivalen.

Barnefilmfestivalen arrangeres for 12. gang i 2009. Festivalen har etablert seg som en stor publikumsfestival for barn, familier og skoler med ca. 12000 publikumsbesøk i 2008. Barnefilmfestivalen er med dette den største ikke-kommersielle kulturfestival for barn og den eneste rene filmfestival for barn og unge i Norge. Festivalen er også et viktig treffsted for alle som jobber med utvikling, produksjon og formidling av film til barn/unge i Norge. Barnefilmfestivalen mottok kr 150 000 i kommunal støtte i 2009.

Punktfestivalen har som formål å arrangere en årlig festival i Kristiansand med et kunstnerisk innhold på internasjonalt nivå. Punktfestivalen inviterer noe av det ypperste av nasjonale og internasjonale artister innen rytmisk improvisert musikk; jazz, elektronika og moderne samtidsmusikk. Punkt fikk gode kritikker fra både publikum, artister og internasjonal musikkpresse også i 2008 og Norsk Kulturråd har for 2009 bevilget kr 250 000 til festivalen. Punkt mottok kr 220 000 i kommunal støtte i 2009.

Økonomiske utfordringer

I gjeldende handlingsprogram som bystyret vedtok i desember 2008, reduseres festivalstøtten gjennom *Tilskudd til kunst og kulturformål* med kr 400 000 fra og med 2010. Dette innebærer at tilskuddspotten til festivaler blir redusert med 40 %, samtidig som antall festivaler øker. Dersom flere festivaler skal overføres til egen post i kulturbudsjettet må disse midlene tas fra denne tilskuddsordningen. Barnefilmfestivalen og Punktfestivalen mottok til sammen kr 370 000 i 2009. Ved en overførsel av dette beløpet til egne poster vil vi stå igjen med kr 230 000 som byens øvrige festivaler kan søke på, og handlingsrommet til tilskuddordningen blir dermed svært begrenset.

Utfordringer knyttet til enkeltfestivaler

Quartfestivalen gjenoppstod i 2009 med nye eiere, men kulturstyret avsto søknaden om tilskudd til festivalen. Selv om årets festival gikk med underskudd, er det gjennom media signalisert at eierne planlegger ny festival i 2010. Festivalen har gitt uttrykk for et behov for offentlig støtte som sprenger alle rammer for kommunens kulturbudsjett. Samtidig er det liten tvil om at en veldrevet Quartfestival er av stor betydning for byen på mange områder, og at den tilfredsstillende kravene for kommunal støtte. Men det blir nærmest umulig å finne rom innenfor gjeldende kulturbudsjett til et tilskudd i den størrelsesorden som det er uttrykt forventninger om.

Kristiansands internasjonale musikkfestival "Circus" har planer om å utvikle seg til en "festivalparaply" hvor en lang rekke av kulturkreftene i byen inviteres til å gå sammen om å bygge en stor internasjonal festival. Særlig i etableringsfasen vil det være behov for betydelig offentlig støtte, og konseptet med større grad av samordning mellom festivaler og aktører er en utvikling som stadig flere ser vil bli helt nødvendig. "Circus" mottok kr 50 000 fra kulturstyrets tilleggsbevilgningskonto i 2009, og har levert søknad om å komme inn på egen post fra og med 2010 med et tilskudd på kr 1 million.

Eventkontor/servicekontor

For flere av festivalene er den øvrige kommunale tilretteleggingen vel så viktig som det økonomiske bidraget over kulturbudsjettet. Det handler om leie/bruk av kommunale lokaler og utendørsarealer, serverings- og skjenkebevillinger, renovasjon, annen infrastruktur, med mer. Det har fra festivalenes side vært ytre ønske om bedre tilrettelegging fra kommunens side, blant annet ved at det kun er ett sted i kommunen man må henvende seg for å få den hjelpen de trenger.

I forbindelse med videreføringen av erfaringer og kompetanse etter Tall Ships' Races i Kristiansand 2010 har Cultiva bevilget 1 million kroner til første års etablering av et "eventkontor". Dette arbeidet må etter Kulturdirektørens mening ta utgangspunkt i det åpenbare behovet for å samordne det kommunale servicetilbudet som i dag er spredt på mange kommunale etater.

The Tall Ships Races arrangeres i Kristiansand i 2010. Som en følge av forberedelser og gjennomføring av dette arrangementet er det reist spørsmål om erfaringer, kunnskap, kontakter og samarbeid som blir etablert kan videreføres gjennom et eventkontor/servicekontor i kommunen. Sentrale problemstillinger vil være:

- Innenfor hvilke områder skal kommunen bistå festivalene?
- Hvordan kan de ulike etatene bidra sammen for å bedre tilretteleggingen og servicetilbudet?
- Kan det være aktuelt å tilby enkelte festivaler tjenester fremfor økonomisk tilskudd?

Vurdering

Satsing på festivaler er godt forankret i kommunens strategiske dokumenter. Festivalene er med på å gi byens befolkning et spennende kulturtilbud som de kan være stolte av. En rekke miljøer engasjeres i festivalarbeidet og festivalene representerer bredde både i engasjement og kulturuttrykk. Festivalene tiltrekker seg også stor oppmerksomhet både lokalt, nasjonalt og internasjonalt, setter Kristiansand på kartet og bidrar til å gjøre byen attraktiv.

Vurderingen om flere festivaler bør få egen post i kulturbudsjettet er vanskelig fordi det får store konsekvenser for de resterende festivalene. Disse sitter igjen med en kraftig redusert tilskuddsordning som skal fordeles i et stadig voksende festivalmarked, og hvor flere store festivalaktører forventer betydelig offentlig støtte. Flytting av midler til egne poster fører også til at en enda større del av kulturbudsjettet øremerkes og at handlingsrommet til kulturstyret/kulturdirektøren blir ytterligere begrenset.

På den andre siden er det hensiktsmessig å bidra til at godt etablerte festivaler med høy kunstnerisk kvalitet får økt forutsigbarhet og stabile rammevilkår å jobbe under. Kristiansand kommune har som mål å fremstå som Norges mest spennende og opplevelsesrike by gjennom blant annet å videreutvikle Kristiansand som festivalby. For å gjennomføre dette kreves det satsing.

Kulturdirektøren vurderer det slik at Barnefilmfestivalen og Punktfestivalen oppfyller kriteriene i så stor grad at de bør overføres til egne poster på kulturbudsjettet. Om dette kan gjennomføres i forslag til kommunens handlingsprogram for 2010-2013 blir en prioritert oppgave i det pågående budsjettarbeidet.

Punkt 53/09: Fremtidig organisering og finansiering av Kristiansand Solistensemble

Bilag

Saksprotokoll

Produksjoner KSE 2007-09

Dato: 13.08.2009
Saksnr.: 200907388-2
Arkivkode E: C31 &20
Saksbehandler: Stein Tore Sorthe

Saksgang
Kulturstyret
Formannskapet

Møtedato
26.08.2009
02.09.2009

Fremtidig organisering og finansiering av Kristiansand Solistensemble

Etter forslag fra kulturminister Trond Giske har Kristiansand Symfoniorkester (KSO) i sin budsjettsøknad til departementet for 2010, innarbeidet et forslag om å innlemme det profesjonelle koret Kristiansand Solistensemble (KSE) som en kunstnerisk underavdeling av orkesteret.

Opprinnelig ble det foreslått at Opera Sør burde ta over driften av koret, men i et møte med ministeren 4. februar 2009 ga Giske uttrykk for at det heller burde være KSO som, med sin fullt utbygde administrasjon, best kunne ivareta ansvaret for koret. Giske ba da om at KSO innarbeidet en slik løsning i sin budsjettsøknad for 2010.

Spørsmålet om fremtidig organisering og finansiering ble behandlet i styret for KSE 19.2.2009 og i styret for KSO 26.2.2009. Begge institusjonene er positive til en slik løsning og orkesteret har søkt departementet om 2 millioner kroner i økt budsjetttramme for å finansiere et profesjonelt kor med 16 stk. 25%-stillinger som sangere, 0,5 årsverk til kunstnerisk leder/dirigent og til sammen 0,6 årsverk for administrasjon og repetitør. Til sammen 5,1 årsverk.

Kristiansand Solistensemble begynte sin aktivitet høsten 2006, men ble formelt stiftet som en forening 31.1.2008 av Kristiansand Symfoniorkester, Opera Sør, Agder Teater, De Internasjonale Kirkefestspill, Universitetet i Agder og Det Norske Solistkor. Bakgrunnen for å danne KSE var et ønske fra flere hold om å danne et kor på profesjonelt nivå i regionen. 16 sangere er pr. dags dato tilknyttet koret. Øystein Eidsaa er for tiden arbeidende styreleder i en 25%-stilling, Marianne Sødal Misje er engasjert som kunstnerisk leder mens Birte Myhrstad er tilknyttet koret som stemmepedagog.

Etableringen av KSE har betydd mye for profesjonaliseringen av musikklivet i regionen. Store prosjekter som inkluderer kor (opera, store kirkemusikalske verk osv.) har tidligere ikke vært på et akseptabelt profesjonelt nivå. KSE har på kort tid etablert seg i eliten av norsk korsang, og har med dette tilført kulturlivet i regionen en ny dimensjon.

Dersom regjeringen i statsbudsjettet innvilger søknaden fra KSO fullt ut, vil dette i henhold til gjeldende avtale om fordelingen av offentlige tilskudd til orkesteret medføre at Kristiansand kommune må øke sitt årlige driftstilskudd med kr 571 429. Da vil landets første statsfinansierte kor utenfor Oslo bli lokalisert til Kristiansand.

Den foreslåtte organisasjonsmodellen er unik i Norge, og vil bety at regionen plasserer seg helt i forkant på et sentralt kulturfelt. Det er så tynt med oppdrag for sangere i Norge at en fast 25%-stilling faktisk kan være grunn god nok til at profesjonelle sangere velger Sørlandet som base for sin karriere, og bosetter seg her.

I det årlige budsjettmøte med departementet i slutten av mai, ble kommunen og fylkeskommunen bedt om å komme med en prinsipiell uttalelse til dette forslaget om ny organisering og finansiering av KSE. Departementet ønsker en tilbakemelding før forslaget til statsbudsjett ferdigstilles i begynnelsen av september.

Rådmannen antar at KSO neppe får full uttelling på søknaden allerede i 2010, men at det er relativ stor sannsynlighet for at vi med denne modellen, i løpet av noen år, kan få realisert et profesjonelt kor i Kristiansand finansiert 70% av Staten. Det foreslås derfor at kommunen stiller seg bak Symfoniorkesterets søknad.

Forslag til vedtak:

1. Kristiansand kommune støtter forslaget om å innlemme Kristiansand Solistensemble som en kunstnerisk underavdeling av Kristiansand Symfoniorkester.
2. Dersom regjeringen i statsbudsjettet for 2010 innvilger søknaden fra Kristiansand Symfoniorkester om nødvendig økning av budsjetttrammen, er Kristiansand kommune beredt til å påta seg sine økte økonomiske forpliktelser i samsvar med gjeldende avtale.

Tor Sommerseth
rådmann

Stein Tore Sorthe
kulturdirektør

Trykte vedlegg: Produksjoner KSE 2007-2009

Utrykte vedlegg: ingen

Punkt 54/09: Kultur og Næring i Kristiansand - melding til Bystyret

Bilag

Saksprotokoll

Saksprotokoll

Dato: 06.08.09
Saksnr.: 200907979-1
Arkivkode E: 145
Saksbehandler: Asbjørn Grøvan

Saksgang	Møtedato
Kulturstyret	26.08.2009
Formannskapet	02.09.2009
Bystyret	09.09.2009

Kultur og Næring i Kristiansand - melding til Bystyret

Sammendrag:

Denne saken har bakgrunn i to vedtak i bystyret, hvor det bes om at det utarbeides en handlingsplan for kultur og næring, og at det administrative samarbeidet mellom kommunen og Cultiva videreutvikles. Rådmannen har valgt å besvare disse som en melding til bystyret og at de anbefalingene som vedtas innarbeides i Handlingsplanen eller gis som føringer for andre planer. Med bakgrunn i bystyrets vedtak har rådmannen formulert følgende målsetting: "Kristiansand legger til rette for at kultur, reiseliv og opplevelser utnyttes for å bidra til bærekraftig vekst og utvikling av byen".

Kultur- og kulturbaserte næringer er i sterk vekst i hele den vestlige verden, og det er viktig for vår by å ta tak i dette temaet som grunnlag for vekst og utvikling.

Sammenhengen mellom kultur og næringsutvikling kan systematiseres i tre dimensjoner:

1. Verdiskaping gjennom kulturnæringenes egen produksjon og som grunnlag for annen næringsvirksomhet.
2. Kunsten og kulturens egenskaper som ressurs for annen næringsvirksomhet.
3. Et dynamisk kulturliv øker et steds attraktivitet, tiltrekkes seg arbeidskraft, turister og investeringer, gir stedsprofilering og er et godt sted å bo.

Det er mange aktører som har virkemidler for å stimulere til utvikling av kultur, reiseliv og opplevelser (benevnt KRO), både offentlige, institusjoner og stiftelser. Deres roller resymeres kort i saksframstillingen. For kommunen er det viktig å definere sin rolle og ta et ansvar for at samspillet med de øvrige virkemiddel-aktørene fungerer effektivt. Men det er ikke mulig – og heller ikke nødvendig – å trekke klare grenser for de ulike aktørenes roller. Det viktigste for kommunen er at den fokuserer på bredde, mangfold og kvalitet i kulturtilbudet og at byen oppleves attraktiv å komme til og å bo i (pt. 3 nedenfor). I tillegg er kommunen ansvarlig for at kunst- og kulturproduksjon har gode rammebetingelser og at det etableres forpliktende samarbeid - på mange plan. (pt. 1 og 2 nedenfor)

Rådmannen har gitt ti anbefalinger – formulert som tiltak – under følgende tre delmål:

1. I Kristiansand er det lagt til rette for utvikling og produksjon av kulturprodukter og kulturrelaterte produkter.
2. I Kristiansand er det etablert samhandlingsarenaer for KRO-næringene, tradisjonelle næringer, academia og det offentlige.

3. Innbyggere og besøkende opplever Kristiansand som en attraktiv by med et spennende og mangfoldig tilbud innenfor kultur, reiseliv og opplevelser.

I flere av anbefalingene er det konkretisert et samarbeid mellom kommunen og Cultiva.

Forslag til vedtak:

Bystyret er enig i rådmannens anbefalinger og ber om at disse innarbeides i Handlingsplanen.

Tor Sommerseth
rådmann

Asbjørn Grøvan
rådgiver

1.0 Innledning

1.1 Politiske vedtak

I forbindelse med budsjettbehandlingen 13. desember 2007 vedtok bystyret:

"Det utarbeides en handlingsplan på kultur og næring, hvor fokus på turisme, design og grundervirksomhet vies stor plass."

I sak om Cultivas rolle i kulturpolitikken som ble behandlet i bystyret 12.03.08 ble det bl.a. vedtatt følgende:

"Bystyret ber rådmannen ta et initiativ overfor Cultiva for å videreutvikle de administrative samhandlingsrutinene mellom kommunen og stiftelsen."

I denne saken er begge disse vedtakene søkt fulgt opp.

1.2 Avgrensning, planprosess og mål

Rådmannen tolker bystyrets første vedtak som at de tre nevnte elementene "turisme, design og grundervirksomhet" er eksempler på det som inngår i kultur-, reiseliv- og opplevelsesnæringene (nedenfor benevnt KRO-næringene), og at bystyret ønsker å se på sammenhengen mellom disse og næringsutvikling generelt.

Kultur defineres i denne sammenhengen vidt og inkluderer visuell kunst, scenekunst, musikk, litteratur, film, arkiv, bibliotek, museum, kulturarv og idrett.

Kulturaktiviteter sammen med andre menneskeskapte og naturgitte kilder til opplevelser, er viktig grunnlag for reiselivet

I bystyrets andre vedtak om samhandling mellom kommunen og Cultiva søker rådmannen å klargjøre begges roller og hvordan samhandling og rolledeling mellom dem – og også noen andre virkemiddelaktører - kan gi størst effekt.

Saken er utarbeidet på bakgrunn av St.t melding nr 22(2004-2005) Kultur og Næring, med etterfølgende Handlingsplan, intervjuer og samtaler med aktører innenfor KRO, høringsmøter i Næringsforeningen, ressurs-personer ved UiA, Agderforskning og innen reiselivsbransjen og kompetanse innenfor kommunens egen administrasjon. Svenske og danske utredninger og erfaringer er benyttet der det har relevans. Cultiva har sluttet seg til sakens anbefalinger. Formannskapet er orientert om arbeidet med saken i møter 28.05.08 og 08.10.08.

Kulturstyret er orientert 19.06.08 og 22.10.08. I disse møtene er også ulike ressurspersoner trukket inn som innledere.

Rådmannen har valgt å fremme "strategisk plan for kultur og næring" som en melding til bystyret. Gjennomføring av de anbefalinger som blir vedtatt forutsettes å bli innarbeidet i kommunens handlingsprogram under de ulike sektorens ansvarsområder.

Meldingen har dels et strategisk og dels et handlingsrettet sikte, med formål å peke på hvordan kommunens virkemiddelapparat kan innrettes og samordnes internt og med andre for å oppnå ønskede resultater.

Rådmannen oppfatter ikke næringsutvikling – i snever betydning - som det endelige og egentlige målet for meldingen. En by som har et aktivt kulturliv, som kan by på et variert opplevelsestilbud og hvor aktører innenfor KRO og KRO-relaterte næringer gis utviklingsmuligheter, er en spennende og attraktiv by for næringsvirksomhet og turisme og med grunnlag for gode levekår for befolkningen.

Rådmannen anbefaler følgende overordnede målsetting:

Kristiansand legger til rette for at kultur, reiseliv og opplevelser utnyttes for å bidra til bærekraftig vekst og utvikling av byen.

2.0 Hvorfor satse på sammenhengen ”kultur og næring”?

En stadig større del av økonomien i samfunnet knyttes til varer og tjenester som skal gi opplevelse og skape identitet, og det er en klar sammenheng mellom moderne velstandsutvikling / livsmønster og konsum av kulturprodukter.

Økt fritid, bedre økonomi, økt eksponering av kulturtilbud gjennom moderne media og økt mulighet for å kunne delta i alternative KRO-aktiviteter gjør dette til den raskest voksende næringen i den vestlige verden de senere år. I 2006 anslo Verdensbanken at minst 5% av den vestlige verdens totale brutto nasjonalprodukt omfattes av kulturnæringer og kulturbaserte næringer. Næringen forventes å øke med 5-7% årlig.

Erkjennelsen av at satsing på KRO-næringene er viktig for en regions - eller en nasjons - velstandsutvikling, er økende i hele den vestlige verden. I Norge er utviklingen beskrevet i Stortingsmelding nr. 22 (2004-2005), og i etterfølgende ”Handlingsplan for Kultur og Næring” skisseres 25 tiltak på nasjonalt nivå som skal bidra til økt næringsaktivitet med basis i KRO-næringene. Stikkord her er: Forretningsmessig kompetanseutvikling, konkret prosjektstøtte, nettverksbygging, stedsutvikling, utenlandssatsing, forskning og kunnskapsformidling. Målet er at Norge skal bli en ledende kulturnasjon.

I Europa finnes det mange eksempler på at en satsing på utvikling av kulturaktiviteter har gitt vellykket byutvikling. Spesielt tydelig er det i bysamfunn hvor det i 1970 – 80 årene fant sted grunnleggende behov for restrukturering innen næringslivet. Satsingen innen KRO ga nye arbeidsplasser, stedsprofilering, stolthet over egen by og nytt liv og innhold til forslummede nærings- og havneområder – som ofte var det historiske grunnlaget for byetableringen og derfor i seg selv et kulturminne. (Eksempelene er mange, men godt kjent er Glasgow, Liverpool og Bilbao.)

I Kristiansand er det ikke noen dramatisk situasjon som beskrevet ovenfor. Ser vi bort fra den usikkerheten som i dag preger verdens finans- og arbeidsmarkeder, og som vi ikke har oversikt over varigheten og konsekvensene av, er vi i en tid hvor det er mangel på arbeidskraft, og byveksten er høyere enn på mange år.

Men vår by og region må forholde seg til resten av verden både som potensielt marked og i konkurranse i mer utpreget grad enn tidligere

Derfor: For Kristiansand er det viktig å satse på KRO-næringene for å være i takt med utviklingen i verden rundt oss, og gjøre oss til en ”vinnerregion” når det gjelder attraktivitet, vekst, gode levekår og sunn byutvikling.

Kommunens tunge satsing ved etableringen av Cultiva hadde også dette som begrunnelse. Derfor er det viktig å følge opp satsingen i samarbeid mellom Cultiva og kommunen.

3.0 Sammenhengen mellom kultur og næring – - eller på hvilken måte har KRO betydning for byutviklingen?

I redegjørelsen ”Danmarks kreative potensiale” fra det danske Næringsdepartementet og Kulturdepartementet, opereres det med tre dimensjoner for sammenheng mellom kultur og næring. Denne tre-delingen er også benyttet i det følgende og tilpasset det noe videre begrepet KRO – som er definert innledningsvis.

3.1 Verdiskaping gjennom kulturnæringenes egen produksjon og omsetning, og som grunnlag for produksjon i annen næringsvirksomhet

Kulturektoren er i seg selv en betydelig produsent av varer og tjenester globalt sett, og er i sterkere vekst enn de fleste andre bransjer. (Utgjør for eksempel USA`s største eksportsektor.)

Det som menes med kulturnæringenes egen produksjon og omsetning er for eksempel: musikk, teater, bøker/trykksaker, visuell kunst, film/video/DVD, Radio/TV, design, opplevelsesaktiviteter / fritidsparker / idrett.

Med produksjon i annen næringsvirksomhet (helt eller delvis som en følge av det første – og ofte benevnt "kulturrelaterte produkter") menes for eksempel: Spillesteder, musikkstudioer, gallerier, areanaer, diverse omsetningsledd, og reiselivbransjen med overnattings- og spisesteder som profiterer på et aktivt kultur- og opplevelsesmiljø.

Ut fra dette anbefales følgende delmål nr.1:

I Kristiansand er det lagt til rette for utvikling og produksjon av kulturprodukter og kulturrelaterte produkter.

3.2 Kunstens og kulturens egenskaper kan være verdifulle ressurser for annen næringsvirksomhet

Det tenkes her på kreativitet, innovasjon og formidlingskompetanse som er egenskaper og kvaliteter som kjennetegner sektorene som er representert innenfor KRO-næringene.

Tradisjonelt har det vært begrenset samarbeid mellom tradisjonell næringsvirksomhet og KRO-næringene. De senere år – og ikke minst på grunn av utviklingen innenfor de digitale mediene – har flere fått øynene opp for de muligheter som ligger i å samarbeide.

Det bør derfor legges til rette for at fagmiljøer innen ulike deler av KRO-næringen kan møtes, og kopling av slike fagmiljøer med det offentlige, academia og næringsaktører. Altså etablering av nettverk og møteplasser. Den svenske KK-stiftelsen har siden 2003 arbeidet med å synliggjøre viktigheten av møteplasser for å skape konkurransedyktige næringer, og har 3 fokuser for sitt arbeid:

- Å samle opplevelsesindustrien og skape en arena for å få til møter mellom ulike bransjer.
- Å etablere møteplasser der opplevelsesindustrien og utdanningsinstitusjoner kan snakke sammen for økt kunnskap og kompetanse.
- Å initiere utdanninger på høyt nivå rettet mot virksomhetene i opplevelsesindustrien.

Utvikling av en konkurransedyktig KRO-næring henger sammen med både kvalitet på det som leveres – gjerne målt i et internasjonalt perspektiv - og miljø for læring og utvikling gjennom forskning og utdanning. Skal dette føre til en økonomisk bærekraftig byutvikling henger det også sammen med hvordan tradisjonell næring forholder seg til KRO-næringene og kommunens og det offentlige rolle.

Dette leder til et delmål nr.2:

I Kristiansand er det etablert samhandlingsarenaer for KRO-næringene, tradisjonelle næringer, academia og det offentlige.

3.3 Et dynamisk kulturliv øker et steds attraktivitet, tiltrekker seg arbeidskraft, turister og investeringer, gir stedsprofilering og er et godt sted å leve

En attraktiv by eller region, er en region som kan tilby et rikt utvalg av opplevelser av høy kvalitet tilpasset en stor befolkningsgruppe. Kulturtilbud – i vid forstand - betraktes som (kanskje) den viktigste faktoren for at et sted skal oppleves attraktivt.

En attraktiv by er viktig for de som bor der og viktig for å bidra til at nye etablerer seg. I samfunnet i dag er det ikke nok med et spennende jobbtillbud. Med global konkurranse om arbeidskraften er det en forutsetning at mennesker trives også utenom arbeidssituasjonen. Store næringsforetak i byen vår har sett dette og er opptatt av hva byen kan tilby de ansatte for at de skal komme til – og bli værende - i byen.

Attraktivitet relaterer seg både til mennesker som ønsker å delta som aktører i ulike aktiviteter og publikum. For å konkretisere hva som kan ligge i å gjøre en by attraktiv med utgangspunkt i KRO-aktiviteter, kan nevnes:

- Estetikk knyttet til sentrale bygninger og byrom.
- Et aktivt underholdningstilbud for et bredt publikum med gode arenaer og scener.
- Gode visningsarenaer for kunstformidling, museal virksomhet og kulturminner hvor det gjerne er tilrettelagt spennende opplevelser og deltagelse.

- At kunst og kulturformidling holder høyt nivå og at det kan tilbys undervisning på alle nivåer innen et bredt spekter innen kulturlivet.
- At byen oppleves tolerant og inkluderende, og åpen for fremmede kulturer og uttrykk.
- At frivillig innsats verdsettes ved at organisasjonene gis gode rammevilkår.

Delmål 3:

Innbyggere og besøkende opplever Kristiansand som en attraktiv by med et spennende og mangfoldig tilbud innenfor kultur og opplevelser.

Med utgangspunkt i disse tre delmålene foreslås det i kapittel 6 noen konkrete strategier.

4.0 Kristiansand kommune og andre virkemiddelaktører

Selv om kommunen er en viktig aktør for å få gjennomført delmålene som er beskrevet ovenfor, er det nødvendig å samarbeide med øvrige aktører. Det bør være et særlig ansvar for kommunen å sørge for et effektivt samarbeid og formålstjenelige ansvars- og arbeidsdelinger.

Kommunen har etablert – og bidratt til å etablere - ”virkemidler” som skal ta seg av en del av det som er nevnt ovenfor: EVA-senteret, Kunnskapsparken (SKP), Visit Sørlandet as og stiftelsene Cultiva og Sørlandets Kompetansefond.

I tillegg er Staten ved Kulturdepartementet og Innovasjon Norge, fylkeskommunen, næringslivet og utdannings- og forskningsinstitusjoner aktører på samme arena.

Kort resyme av kommunens og de øvrige aktørenes ansvarsområder:

Kristiansand kommunes innsats innenfor kultursektoren har ikke næringsutvikling som primært sikte, men formidling av de verdier som kulturtilbud og –opplevelser kan gi. Det vil si å kunne tilby befolkningen et bredt kulturtilbud med høy kvalitet, undervisning, deltagelse i et mangfold av kulturaktiviteter tilpasset flest mulig, og tilrettelegging for aktører.

Kulturlovens §4 og §5 pålegger kommunene følgende oppgaver:

- Ha økonomiske virkemidler som fremmer et bredt spekter av kulturaktiviteter
- Fremme profesjonalitet og kvalitet i kulturtilbudet
- Legge til rette for deltagelse i kulturlivet
- Sørge for informasjon om ordninger med økonomisk støtte.
- Aktørrolle. (Muligheten til å ta initiativ i saker kommunen ser behov for å løse, både på politisk og administrativt nivå).

Dette innbefatter å bygge og drive kulturinstitusjoner, kultur- og aktivitetstilbud for barn og unge, undervisning, arrangementer, støtteordninger og kontakt med kulturaktører slik det fremgår først og fremst i kultursektorens budsjetter men også innen andre deler av kommunens virksomhet.

I tillegg til dette, som reflekteres i årlige drifts- og investeringsbudsjetter, består kommunens virkemidler i:

- Myndighetsrolle relatert til arealbruk og arealutvikling.
- Eier av arealer og bygningsmasse, inklusivt institusjoner, museer o.a.
- Eier (deleier) av EVA-senteret, SKP og Destinasjon Sørlandet

Staten og fylkeskommunen har gjennom sine budsjetter et siktemål tilsvarende kommunen. Dvs. å fremme et bredt kulturliv gjennom eierskap til institusjoner og tilskudds-/ stipendordninger og aktørrolle.

I tillegg kanaliseres midler fra Kommunal- og Regionaldepartementet gjennom fylkeskommunen for å bidra til næringsutvikling.

Cultiva-stiftelsen er etablert av kommunen og har følgende formålsparagraf:

"Stiftelsens formål er å sikre arbeidsplasser og gode levekår i Kristiansand ved å gi støtte til prosjekter ved etablering av kunst-, kultur- og kunnskapsinstitusjoner eller organisasjoner som bidrar til nyskaping, utvikling og kompetansebygging ved kreative miljøer i Kristiansand. Kunnskapsinstitusjoner som utvikler kreativitet og nyskaping kan tildeles midler fra stiftelsen. Institusjoner eller organisasjoner som mottar støtte må drive virksomhet på kvalitativt høyt nivå til nytte for lokalsamfunnet."

Cultivas verdier er: "*Vekstskapende*, ved at man også satser på visjonære og utradisjonelle ideer / aktører. *Engasjert*, ved at man deltar aktivt i samfunnsdebatten og fremstår som premissleverandør for videre utvikling av Kristiansand. *Modig*, ved at man tør å gå nye veier og være langsiktig."

Sørlandets Kompetansefond er en stiftelse som kommunen har bidratt til å etablere. Den har samme hovedmålsetting som Cultiva, men hvor kompetanse er virkemiddelet. Stiftelsen har KRO-næringer som ett av sine hovedsatsingsområder.

Sørlandets Kunnskapspark er delvis eid av Kristiansand kommune. Her skal aktører bl.a. innen KRO hjelpes til å utvikle sine ideer og bedrifter, få tilgang til nyttig kompetanse og etablere kontakter og nettverk.

Etablerersenter Vest Agder IKS (EVA) eies av Kristiansand kommune, Knutepunkt Sørlandet og Vest Agder fylkeskommune i fellesskap. Selskapets formål er å yte bistand i forbindelse med ideutvikling og etablering av nye konkurransedyktige bedrifter og samarbeide med andre virksomheter med lignende formål.

Visit Sørlandet a/s er under etablering (forutsatt innen 01.01.2010) som et samlet reiselivsselskap for hele Agder. Selskapet vil ha eget bookingselskap som erstatter "Skattejakt Sørlandet" og egen webinformasjon.

Forsknings- og utdanningsinstitusjoner: Ved BI og Agderforskning er det etablert sentre for opplevelsesøkonomi og det er igangsatt nye studier ved UiA innenfor opplevelsesbasert reiseliv i tillegg til utdannelse innen ulike kunsthøgskoler. Også utdannelsene ved andre høgskoler og fagskoler er interessante for utviklingen innen KRO-næringer.

Kunsthøgskolekompetansesentra: Agder kunstnersenter, Kristiansand Rock City, Sørnorsk filmsenter og Norsk Forfattersentrum Sørlandet ivaretar blant annet rollen som talerør for- og bindeledd til – de profesjonelle kunstnerne og bransjeaktørene som skal skape det kulturelle innholdet i opplevelsesbasert næringsvirksomhet.

Såkorn-, presåkorn- og venturefond: Etablert i et samarbeid mellom Cultiva, Kompetansefondet, Plussbank, Agder Energi, private investorer og Innovasjon Norge. Formålet er å bidra med midler i ulike stadier i utviklingsforløpet fra ide/kunnskapsutvikling til bedriftetablering.

Innovasjon Norge: Statens viktigste aktør i opplevelsesindustrien. Bidrar med finansiering, og organisering av samarbeid mellom virkemiddelaktører.

Deltagelse i Storbyprosjekter i regi av Innovasjon Norge: Sammen med byene Stavanger, Trondheim og Tromsø, deltar Kristiansand i eget prosjekt om kultur, reiseliv og opplevelsesnæringer. Målet er å utvikle innovasjonssystemet for KRO-næringene. Hver by har valgt 2-3 prosjekter og erfaringene blir gjort tilgjengelig for alle kommunene, og forutsettes å foreligge som del-rapporter i begynnelsen av 2010.

5.0 Næringsutvikling med basis i KRO

Bred satsing på barn og unge innenfor idretten bidrar til flere eliteutøvere – ”bredde skaper spiss”. Og populære idretter trekker til seg mange utøvere. På samme måte også med andre kulturaktiviteter. Der det er et aktivt og mangfoldig kulturliv – gjerne på et høyt faglig nivå – og der kulturaktiviteter omtales i media og blir viktig for mange, der er det også grobunn for at noen aktører utvikler seg til profesjonelt nivå og etablerer næringsvirksomhet med grunnlag i sin produksjon.

Den svenske KK-stiftelsen (Stiftelsen for kunnskaps- og kompetanseutvikling) har utviklet en modell for dette kalt FUNK. (Forskning, Utdannelse, Næringsliv og Kulturliv). Man har funnet at for at kulturaktører skal kunne utvikle sitt fag til et høyt profesjonelt nivå trengs:

Forskning: Det vil si forskning anvendelig for kultur- og opplevelsesindustrien. Det inkluderer både forskning på utvikling av kjernekompetanse (for eksempel data- og animasjonskompetanse i spill- og filmindustrien), hvilke kulturtilbud som har et internasjonalt vekstpotensial – og hva finnes i andre miljøer, og forskning på suksesskriterier for at et produkt skal kunne gi grunnlag for produksjon og økonomisk utbytte.

Utdannelse: I tillegg til utdanning innenfor kjernevirksomhetens fag trengs utdanning som retter seg mot det som skal til for at en virksomhet skal ut i et marked. Det vil si økonomi, management, jus, o.a. – altså en fokus i utdannelsessystemet på helheten som trengs for at et kultur- eller opplevelsesprodukt skal kunne bli et kommersielt produkt.

Næringsliv: Koplingen mellom kultur og tradisjonelt næringsliv tenkes på som en interaktiv læringsprosess, der næringslivet kan finne kilde til nytenkning og mer-verdi i sine produkter, mens kulturaktører får tilgang til teknikker for produksjon og økonomi- og markedsforståelse.

Kulturliv: Her menes det samme som nevnt innledningsvis i dette kapittelet, altså et samfunn med et aktivt og mangfoldig kulturliv, der det skal være spennende for mennesker å utvikle sine interesser og ferdigheter og satse innenfor kulturfeltet.

Møteplass for samarbeid: I tillegg til det som er sagt om FUNK, men som en forutsetning for at det skal bli vellykket, er det nødvendig å etablere arenaer hvor kulturbransjer møtes og hvor de også møter næringsliv, academia og det offentlige. Erfaringer fra Sverige i regi av KK-stiftelsen, vektlegger nettopp bygging av kjennskap og tillit gjennom felles møteplasser som en forutsetning for nytenkning og utvikling for alle parter.

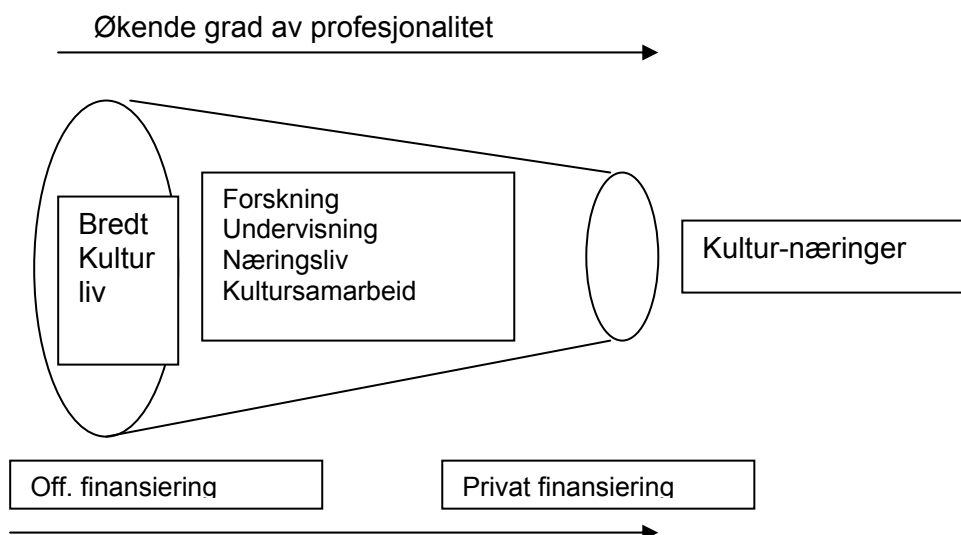

Fig 1. "FUNK" – trakta.

Figuren ovenfor illustrerer at i et samfunn med et bredt kulturtilbud (den vide enden av trakta) får mange mennesker mulighet til å møte - og delta i - kulturaktiviteter. I et slikt miljø er det grobunn for at interesser og talenter skal kunne vokse fram. Grundere innen KRO-feltet

utvikler sin kompetanse og sitt grunnlag for næringsetablering gjennom tilgang på undervisning, forskning og samarbeid med næringsliv (gjennom trakta). Det framgår også av modellen at mens det brede kulturlivet har det offentlige som hovedkilde for sin finansiering, så vil kulturnæringene i samme grad som de utvikler seg, ha privat finansiering (basert på omsetning av egne produkter) som sin hovedfinansiering.

Virkemiddelaktørene som nevnt foran, kan også relateres til denne figuren:

- Kommunen og andre offentlige aktører har sin satsing relatert til den vide enden av trakta.
- Cultiva befinner seg i hele trakt-forløpet, med investeringer i infrastruktur (les "Kilden" og "Sør Arena") og bidrag til "klima for kreativitet og stedsutvikling" i den vide enden, - og bidrag til profesjonalisering ved kompetanseutvikling, finansiering og tilrettelegging for bransjesamarbeid i utviklingsforløpet gjennom trakta.
- Sørlandets Kompetansefond bidrar i trakta ved finansiering av kompetanseutvikling og bedriftsetableringer.
- Sørlandets Kunnskapspark (SKP) bidrar med kompetanse innen forretningsdrift, jus, markedsføring etc og konkrete tiltak for profesjonalisering av bransjen. Deres rolle bør imidlertid tydeliggjøres bedre enn i dag.
- EVA-senteret er sammenlignbart med SKP som en "førstehjelper" for nyetablerere.
- Visit Sørlandet A/S kan i denne sammenheng betraktes som en markedsfører av kultur og kulturelle opplevelser, som er en betingelse for at stedsrelaterte opplevelser får et økonomisk grunnlag.

6.0 Kommunal handlingsplan for kultur, reiseliv og opplevelser som grunnlag for bærekraftig byutvikling

Det tas utgangspunkt i hovedmålet og de tre delmålene som er definert foran, og tiltak Kristiansand kommune skal ta ansvar for:

Hovedmål:

Kristiansand legger til rette for at kultur, reiseliv og opplevelser utnyttes for å bidra til bærekraftig vekst og utvikling av byen.

Konkretisert i 3 delmål nedenfor.

Kristiansand kommune har etablert – og bidratt til å etablere - "verktøy" (virkemiddelaktører) som skal være med å utvikle næringsaktivitet med grunnlag i kultur-, reiseliv- og opplevelstilbud (KRO) som nevnt foran. Grunderne som ser muligheter og ønsker å satse innen KRO-feltet har i det etablerte virkemiddelapparatet tilgang på rådgivning, finansiering og kompetanseutvikling.

Innenfor de kommunale budsjettene skal det derfor ikke siktes direkte mot næringsetableringer med basis i KRO, men mot et mangfoldig og rikt KRO-tilbud, en kvalitetsbevisst befolkning og en attraktiv og spennende by, - altså den vide enden av FUNK-trakta. Det vil si at barn og unge får undervisning og aktivitetstilbud innen et mangesidig kulturfelt, at befolkningen får den nødvendige tilrettelegging for et aktivt og kvalitativt høyverdig kulturtilbud, at kunstnere gis gode utviklingsmuligheter og at infrastrukturen for dette er på plass.

Det betyr at søknader om støtte hvor formål er å utvikle næringer innenfor KRO-feltet, bør rettes til det øvrige virkemiddelapparatet.

Men det er en kommunal utfordring å sikre at det samlede virkemiddelapparatet fungerer etter intensjonene, gjennom samarbeid og rolleavklaringer.

Før en går nærmere inn på tiltak relatert til de tre delmålene, er det derfor et tiltak som er en forutsetning:

Tiltak 1:

Videreutvikling av et fast informasjons- og samordningsforum for virkemiddelaktørene som nevnt ovenfor, og klargjøring av SKP's rolle og mulige samordnings-/ sekretariatsfunksjon.

Hensikten med samordningen er å oppfylle hovedmålet og de tre delmålene, og utvikle innovasjonssystemet for KRO-næringene.

Ad delmål 1: I Kristiansand er det lagt til rette for utvikling og produksjon av kulturprodukter og kulturelle produkter.

For kommunen er utfordringen å tilrettelegge rammebetingelsene mens de øvrige aktørene bidrar med finansiering, kompetansebygging etc.

Tiltak 2:

- Tilrettelegging av verksteder, atelierer, visnings-/salgssteder o.a. med rimelige leier fortrinnsvis i samlokaliseringer, hvor kulturaktører kan arbeide og møtes i kreative kompetansemiljøer.
- God tilgang på arenaer - scener og gallerier - hvor både unge talenter og profesjonelle fra hele Agder kan opptre eller vise sine arbeider.
- Bruk av byrommene som markedsførings- og omsetningsarena for kulturaktører.
- Visning av kunst i bymiljøene.

Ad delmål 2: I Kristiansand er det etablert samhandlingsarenaer for KRO-næringene, tradisjonelle næringer, academia og det offentlige.

Med bakgrunn i de anbefalinger som er referert fra den svenske KK-stiftelsen (punkt 3.2) om behovet for møteplasser som forutsetning for en fremgangsrik KRO-næring og for vekst og utvikling anbefales følgende tiltak.

Tiltak 3:

Kommunen bidrar til å etablere og vedlikeholde nettverk mellom aktører og deltar aktivt der det er naturlig. Det gjelder mellom aktører innen samme bransje innenfor KRO, på tvers av KRO-bransjer, mellom tradisjonelt næringsliv og KRO og mellom kunnskapsinstitusjoner, det offentlige og KRO. En særlig oppgave i denne samhandlingsarenaen er å tydeliggjøre den gjensidige nytteeffekten KRO-næringer og tradisjonell næring kan ha av hverandre og hvordan denne effekten kan bli utnyttet på beste måte. (Videreføring og vektlegging av arbeidet innen NOKK – Næring og Kultur i Kristiansand, er i den sammenheng viktig)

Ad delmål 3: Innbyggere og besøkende opplever Kristiansand som en attraktiv by med et spennende og mangfoldig tilbud innenfor kultur, reiseliv og opplevelser.

Å skape en spennende og attraktiv by er kommunens hovedinnsatsområde for å få til bærekraftig vekst og utvikling. Dette har generell positiv betydning for byens næringsliv ved at arbeidstakere ønsker å bo i byen, og det har spesiell betydning for den del av næringslivet som har sin omsetning direkte knyttet til byliv så som spise- og overnattingssteder og forretninger.

Oppgaven er mangfoldig og inkluderer det som i dag gjøres innenfor kultursektoren og andre deler av kommunens og det offentliges virksomhetsområder så som undervisning i grunnskolen, kulturskole, musikk-, teater-, idrettsarenaer etc. Dette som er en del av "grunnfjellet" i å skape en attraktiv by, tas som en forutsetning. Det som inkluderes nedenfor er endringer eller nysatsinger ut fra målet om vekst og utvikling av byen.

Tiltak 4:

Kvadraturen kan betraktes som landsdelens "storstue".

Det må stilles særlige krav til estetikk til bygninger og byrom i Kvadraturen. God arkitektur og godt vedlikehold er viktig for opplevelse av en attraktiv by.

Retningslinjer innarbeides i kommunedelplan for Kvadraturen.

Tiltak 5:

Det legges til rette for at utesteder/restauranter kan benyttes til konserter og andre kulturarrangementer. Slike arrangementssteder har ofte lydnivå og åpningstider som ikke er forenelig med bolig-naboskap. Det vil være nødvendig å definere ordninger for hvordan dette kan reguleres.

Plan for dette innarbeides i kommunedelplan for Kvadraturen.

Tiltak 6:

Deler av byrommene i Kvadraturen og tilstøtende områder kan betraktes som scener eller visningsarenaer for tilstelninger og underholdning – gjerne knyttet til kommersiell virksomhet – som er med å gi byen liv og aktivitet. Det bør gjøres enkelt for aktører å få avtaler og nødvendige rettigheter. Områdene bør forvaltes aktivt i et samarbeid med næringsinteresser. Etablering av eget "Eventkontor" for å ivareta dette utredes og eventuelt også om erfaringer og organisering i forbindelse med "Tall Ships Race" kan videreføres i et slikt kontor.

Tiltak 7:

Samarbeidet mellom kommunen og næringslivet utvikles videre med den hensikt å i fellesskap bidra til å finansiere tiltak som kan gi økt omsetning og økt attraktivitet for byens innbyggere og næringslivet.

Tiltak 8:

Videreutvikle kulturminner og museal virksomhet med formål å gi grunnlag for opplevelsesbasert næring. Mulige eksempler kan være Kanonmuseet på Møvig, Porto Franco, Odderøyas forsvarsminner, tidligere industrivirksomhet osv.

Tiltak 9:

Det nedsettes en ressursgruppe som utreder bibliotekets muligheter for å styrke sin rolle som møteplass –med særlig fokus på unge menneskers behov.

Tiltak 10:

Det vurderes hvordan kommunen kan legge spesielt til rette for at internasjonale og flerkulturelle miljøer kan eksponere sine kulturaktiviteter.

Samhandling mellom Kristiansand kommune og Cultiva-stiftelsen

I saken er det argumentert for at kommunens rolle er å rette sin innsats mot å gjøre byen attraktiv (delmål 3) og kun ha en tilretteleggerrolle i delmålene 1 og 2. I delmålene 1 og 2 styres innsatsen mer direkte mot næringsetableringer og grundervirksomhet som det øvrige virkemiddelapparatet er innrettet mot. Med utgangspunkt i formålsparagrafen er imidlertid Cultivas rolle mer sammensatt. Stiftelsen er den eneste som bare er innrettet mot Kristiansand kommune, og også derfor er behovet for samhandling størst.

Cultiva har definert 4 satsingsområder som reflekterer fordeling av årlige tildelinger:

1. "Klima for kreativitet og stedsutvikling" – bidra til å skape et åpent og inkluderende samfunn.
2. "Innsats for ikke-kommersiell virksomhet"- herunder bidrag til "Kilden" og "Sør Arena", støtte til festivaler og nettverksorganisasjoner.
3. "Kommersiell konsentrasjon" – investeringer i prosjekter som kan gi lønnsomme arbeidsplasser, med særlig satsing på rytmisk musikk, audiovisuelle digitale opplevelser og stedsrelaterte opplevelser.

4. "Kristiansand som kompetansesentrum" – innen opplevelsesøkonomi, årlige internasjonale konferanse og nye studier.

I tillegg er det etablert en talentutviklingsordning – "Cultiva Ekspress" – for unge.

De to første satsingsområdene faller langt på vei sammen med kommunens eget innsatsområde – delmål 3.

De to øvrige satsingsområdene og "Cultiva Ekspress" retter seg mot opplevelsesnæringer og grundervirksomhet hvor det er et potensiale for vekst og næringsutvikling, og hvor det i Kristiansand er kompetanse og miljøer det kan bygges videre på.

Cultivas formålsparagraf "... sikre arbeidsplasser og gode levekår i Kristiansand ..." og herværende meldings målsetting "... legge til rette for at kultur, reiseliv og opplevelser utnyttes for å bidra til bærekraftig vekst og utvikling .." er nær sammenfallende målsettinger, men målet siktes inn fra noe ulike vinkler.

På denne bakgrunn anbefales at initiativet til å sette i gang tiltakene 1, 3, 6, 8 og 10 ovenfor tas i et samarbeid mellom kommunen og Cultiva.

Rådmannens kommentarer:

Kultur, reiseliv og opplevelser er viktige grunnlag for å gjøre et sted attraktivt, og en bys opplevde attraktivitet er en meget viktig parameter for vekst og utvikling.

Rådmannen har i denne meldingen prøvd å klargjøre hva kommunen selv kan gjøre gjennom sin egen organisasjon, budsjetter og handlingsplaner og hvor kommunens hovedfokus skal være.

Det er et særlig anliggende at bystyrets mål for byen ved etableringen av Cultiva skal lykkes. Ved felles initiativ innenfor noen utvalgte tiltak er det tilrettelagt for å kunne konkretisere samarbeidet med utgangspunkt i kommunens og Cultivas nødvendigvis ulike ståsteder. De tiltak bystyret vedtar vil bli innarbeidet ved rullering av handlingsprogrammet eller inntatt i andre planer hvor dette er nevnt spesielt.